

Noppeid teisipäeval, 8. mail riigikohtus kõlanud seisukohtadest

**INDREK
TEDER**
õiguskantsler

Kui me aktspteerime ESMi asutamislepingu artikli 4 lõike 4, siis me ühtlasi nõustume, et kiirmenetuse olukorras meil puudub võimalus rääkida kaasa ESMi antava finantsabi programmi osas. Teisiti: kuna Eestil puudub ESMi artikli 4 lõike 4 menetluses vetoõigus finantsabi programmi suhtes, ei ole riigikogul reaalselt võimalust mõjutada meie tagatava tehingu tingimusi. Siis oleks me ise määratleda, mille eest oleme valmis 1,302 miljardi ulatuses vastutama, vaid seda teevad teised.

See oleks sisuliselt võrreldav olukorraga, kus ma eraisikuna luban vastutada kellegi kohustuste eest 25 protsendi oma aastasissetuleku ulatuses, aga see, millal ja mis eelduste täitumisel mu vastutus realiseerub, on garantii lubamise hetkel määratlemata ja selle määravad hiljem teised isikud. Sellise veksi andmine, eriti sellises ulatuses ja tähtsajalt, ei ole kooskõlas põhimõttega, et rahvas otsustab riigi jaoks otulisel küsimusel.

**URMAS
PAET**
välsminister

Valitsusel ei ole kahtlusi selle lepingu põhiseaduslikkuses. Euroopa stabiilsusmehhanism on loodud euroala stabiilsuse tagamiseks. Euro on Eesti raha, seetõttu on Euroopa stabiilsusmehhanism otsene ja lahutamatu osa Eesti majandusliku julgeoleku tagamisest, mis on iga Eesti valitsuse vaieldamatu kohus. Kuid valitsus lähtub ka laiemast poliitilisest eesmärgist: mitte kunagi lubada olukorda, kus otsused Eesti tulevikku puudutavates küsimustes langetatakse ilma Eesti osaluseta. Sel põhjusel soovime kuuluda Euroopa Liidu ja euroala tuumikusse ja seetõttu on Euroopa stabiilsusmehhanismis osalemine ainuvõimalik viis. Paraku ei ole võimalik väita, et Eestil endal kunagi ESMi abi vaja ei või minna. Leping on õiguslikult kooskõlas põhiseadusega, sest valitsus esitab ESM-ile riigikogule ning riigikogule saab lepingut ratifitseerides kõiki oma pädevusi täies mahus rakendada.

**CARRI
GINTER**
TÜ Euroopa
õiguse dotsent,
vandeadvokaat
(Sorainen)

Puudub veenev analüüs näitamaks, et ka kohustuse täitmisel oleme võimeised jätkama riigina ning jätkama riigi põhikohustuste täitmist ja isikute põhiõiguste tagamist. Selline mõjuanalüüs puudumine on Eestis õigusloomes muutumas sümptomatilisaks. Väikerahvaste enesemääramise ja säilimise akuseks ongi see, et teatud juhtudel blokeerivad senid miljardeid. [—]

Õigustusena on väidetud, justkui oleks riigikogu roll eelarvepädevuse teostamisel tagatud läbi ratifitseerimise – see ei ole eeliseitav kas või seetõttu, et otsust ei tehta mitte lähtuvalt teadmisesest finantseerimise võimekuse kohta, vaid lootusest, et finantseerida tegevikult ei tule. Kas rahvas on andnud riigikogule mandaadi loobuda riigireservist või seada riigi finantsiline iseseisvus sõltuvusse välisriikide otsusest?

Mõjuanalüüs pidanuks valitsusel olema olemas enne, kui anti allkirjad. Ei ole korrektne panna rahvast esindav riigikogu olukorda, kus riigi esindaja allkirjaga oleks lubadus justkui juba antud.

